

Uunga siunnersuut: Inuit innarluutillit tapersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat

(Meeqqanut, Inuusuttunut, Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Timersornermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoq)

Saqqummiussissut

(Meeqqanut, Inuusuttunut, Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Timersornermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoq)

Siullermeerneqarnera

Inuit innarluutillit tapersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut Naalakkersuisut matumuuna saqqummiuppaat.

Inuit innarluutillit assigiinngitsunik tunuliaqutaqarput, assigiinngitsunik pisariaqartitaqarput aamma assigiinngitsunik angorusutaqarput Ilai suliffeqarput, timersornermi kulturimilu eqeersimaartumik peqataapput allallu tapersorneqarnerunissamik pisariaqartitsipput. Kisianni assigiinngissutsit apeqqutaatinnagit tamarmik ataatsimoorfeqarput, inuiaqatigiinni akimmiffiusut akuttunngitsumik nalaattarpaat, allat assigalugit peqataanissaminnut periarfissanik killiliisut.

Akimmiffiusut taakkua qanoq nungusarniassallugit inuiaqatigiittut isummerfigissavarput, inunnullu innarluutilinnut pisinnaatitaaffiit atugassarititaasullu pitsaanagerusut pitsaanagerpaamik qulakkiissallugit. Inatsisissatut siunnersuut annertuvoq, angusaqarluarniarlunilu pisariaqarpoq. Innuttaaqatitsinnut innarluutilinnut tunngavissat pitsaanagerusut pilersinnissaannut siunnerfeqarpoq, allallu tamaasa assigalugit pisinnaatitaaffiit assinginik atuisinnaanissaannut qulakkeerinninniartuulluni.

Immikkoortuni arlalinni inunnut innarluutilinnut pisinnaatitaaffinnik inatsisissatut siunnersuut manna annertunerulersitsivoq. Tamanna ilaatigut imaattunik kinguneqarpoq:

Inersimasunut innarluutilinnut, inuup nunagisaata avataani inissisimappat, ukiumut ataasiarluni tikeraarluni angalanissamat pisinnaatitaaffiup annertusineqarnera, inuunermit namminersortumut ikaarsaariarnissaq pitsaasoq anguniarlugu inuusuttunik innarluutilinnik malitseqartitsineq, piginnaanngorsaqqinneqarnermut piginnaanngorsarneqarnermullu periarfissat pitsaanagerusut, matumani angerlarsimaffimmi sungiusarnej, innuttaasut piginnaasaannik ineriartortitsinissamat namminersortumillu inuunermik inuuneqarnissamat annertunerusumik periarfissiisov. Qanigisaasumik innarluutilimmik paaqqutaqarnissaq siunnersuummi aamma ilaavoq, tamatuma qanigisap innarluutillip imaluunniit perululluni napparsimanerani ilaqutariit pitsaanagerusumik isumaginnissinnaanissaannut periarfissippai. Inuup innarluutillip isumaqarluartumik ataqqinassusilimmillu ulluinnaqarnissaa qulakkeerniarlugu ilaqutariit tamatumunnga peqataasinnaanerat aalajangersakkami matumani akuersaarneqarpoq aamma kissaatigineqassappat, isumassuinermit suliaqarnerup ilaaniissinnaanissaannut tapersiisuulluni.

Taakkua pisinnaatitaaffiit maannakkut pissutsinut annertuumik pitsanngoriaataapput taakkualu inuit innarluutillit ataqqinassuseqartumik namminersortumillu inuuneqarnissaannut alloriarnerupput pingaarutillit. Ilaqutaasut inuillu innarluutillit immikkut pisariaqatitaannut

tapersuisinerup naleqqussarnissaanut eqaannerusumik periarfissanillu amerlanerusunik tunerusuppavut.

Inatsisissatut siunnersuut inuit innarluutillit ilaquuttaminnit avatangiiserisaminniillu pinngitsaaliissummik nuutsinneqartariaqarnissaannik nassataqassasoq uparuarneqarpoq. Tamanna eqqortuunngilaq. Akerlianilli inuit innarluutillit sumi najugaqarnissamik kissaateqarnerat pillugu inatsisissatut siunnersuummi taparserneqarnissaat qitiutinneqarpoq aamma tapersuisusumik attaveqarfigisartakkatik qanillugit sapinngisamik namminersortumik inuuneqarsinnaanissaat ersarissumik anguniakkatta ilagaat.

Innarluutilinnut suliaasaqarfimmi unammillernartorpassuaqartoq ilisimavarput, annerpaanullu ilaavoq suliamut aalajangersimasumut sulisunik isumalluutinik amigaateqarneq. Inatsisip matuma tamakkiisumik piviusunnigortinnissaanut suliaasap kivinnissaanut sulisut ilinniarsimasut piukkunnaateqartut amigaatigaavut. Tamanna unammillernartuusoq Naalakkersuisuni sianigilluinnarparput, aaqqiiffiginissaanullu anguniagassamik toraagaqarluta sulissutigaarput. Kisianni tamatuma inuit innarluutillit atugaasa pitsaanerulersinnissaannut pisariaqartunik alloriarnissamut tunuarsimaartissanngilaatigut. Inuiaqatigiit kikkut tamarmik assigiimmik pisinnaatitaaffillit periarfissallillu pilersinniarneqarnerat pineqartillugu angusaqarluarusussuseqassaagut.

Piginnaasat kivinneqarnissaannut aningaasaliisariaqarpugut aamma suliamut ilinniarsimasut amerlanerit soqutiginnilersillugit, suliamimmi ilisimasallit pisariaqartinneqartut piginngikkutsigit anguniakkat annertuut siunnerfigisimasagut anguniarnissaannut ajornakusoortitsilissaaq.

Innarluutilinnut suliaasaqarfimmi suliamik ilisimasaqarnermik, sulianik suliarinnittarnermik aamma paasissutissanik katersisarnermik patajaallisitseqataasussanik piginnaasaqarnerulersitsiniarluni pikkorissartitsinissanut sulianillu suliaqartarnerup digitalisererneqarnissaanut aningaasanik taamaattumik immikkoortitsisimavugut. Assinganillu inatsisissatut siunnersuummi suliniutinut nutaanut tamanut aningaasanik immikkoortitsisoqarnikuuvoq.

Taamaattorli unneqqarittariaqarpugut suliniutit taakkua sulisunik suliamut ilinniarsimasunik amigaateqarneq pillugu unammillernartoq inaarutaasumik atuuttussamik aaqqiiffigissanngikkaat. Siunissamut tunngaviliiniarluta inatsit atussavarput, piginnaasanik pisariaqartinneqartunik annertunerusumik kajungilersitsisinnaajumalluta attassisinnaajumallutalu. Inatsisissatut siunnersuut manna innarluutilinnut suliaasaqarfimmi suliniuteqarnermi ilaatigut digitalinngorsaanikkut, paasissutissatigut aamma pitsaanerusumik suliamik ingerlatsinermut patajaallisaanissamut kommuninut Namminersorlutillu Oqartussanut kajumissuseqalernernik pilersitsivoq.

Tusagassiutini tusarniaanermullu akissuteqaatini saqqummiunneqartunut, isornartorsiuutigineqartut ilaannut piviusunik paatsuinerunik tunngaveqartunut oqaaseqarnermut piffissaq atulaarusuppara. Siunnersuut neqeroorutinik pioreersunik ajornerulersitsissasoq inunnullu innarluutilinnut akimmiffinnik nutaanik pilersitsissasoq assersuutigalugu aammattaq oqaatigineqarpoq. Ilissinnut oqaatigissavara taamaattoqanngimmat.

Siunnersuutip piviusunnigortinneqarnissaa pillugu isumakuluuteqartunut Naalakkersuisut tamakkiisumik akuersaarput, kattuffinnullu inuit innarluutillit pisinnaatitaaffinut sorsuutiginnittunut annertuumik ataqqinnippunga. Sulinerat pingaaruteqarpoq, inunnullu innarluutilinnut pissutsit qanoq pitsaanerulersissinnaanerit pillugu oqaloqatigiinnerup nanginneqarnissaanut Naalakkersuisut qilanaarput.

Innarluutilinnut politikitsinni paasinninnermut tunaarinqarpoq, innarluuteqarneq pingaarnertut inuiaqatigiit akimmiffittut inassitaasa inernerigaat. Taamaattumik inuit innarluutilit killilersugaanngitsumik namminiivillunilu inuunerannut akornusiillutik akimmiffiusut pitsaaliornissaat inatsisissatut siunnersuummi matumani siunertarinqarpoq. Inuit innarluutilit pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaanni erseqqissarinqarpoq, piginnaasamikkut periarfissaminnik tamakkiisumik atuinissamut tamarmik piginnaatitaasut. Pisinnaatitaaffik taanna inatsisissatut siunnersuummi patajaallisikkusupparput.

Inatsisissatut siunnersuut inuiaqatigiinni ilaatitsinerunermut alloriarneruvoq pingaarutilik, kisiannili suliarisariaqartunik suli suliassaqaqaaq. Inuit innarluutilit pisinnaatitaaffiinik patajaallisaaneq nangissavarput aamma innuttaasut allat assigalugit isumaqarluartumik assinganillu periarfissaqarlutik inuuneqarsinnaanissaannut tapersorsorneqarnissaq pisariaqartitaat qulakkiissavarput.

Naggasiullugu erseqqissaatigissavara, inatsisissatut siunnersuut manna Kalaallit Nunaanni inunnut innarluutilinnut pitsanngoriaataammat. Siunnersuut tassaavoq naligiissitaaneq aamma inuit pisinnaatitaaffii pillugit tunngaviusunik tunaartalik, siuarsarnejarnissaa tamatta anguniartariaqagarput.

Naalakkersuisut sinnerlugit matumuuna siunnersuut Inatsisartunut akuersaartumik suliassanngortippara.